

Irányelv a GMO szabályozására

Absztrakt

Előadó:

Kovács Judit Nóra

PhD hallgató

SZTE-ÁJTK Doktori Iskola

Agrárjogi és Környezetvédelmi Jogi Tanszék

Konzulens:

Dr. Bobvos Pál

tanszékvezető egyetemi docens

SZTE-ÁJTK Doktori iskola

Agrárjogi és Környezetvédelmi Jogi Tanszék

A Bizottság 2010. évi „*GMO-javaslatcsomagjáról*” a viták ma is folynak. Az előterjesztett javaslatcsomag részét képezi a génmódosított illetve a hagyományos és bio növények egymás mellett történő termesztésével kapcsolatos *új ajánlás*, valamint a GMO-kra vonatkozó, a meglévő szabályokat módosító *rendelettervezet*. Az utóbbi javaslat lényege, hogy az Európai Unió már meglévő engedélyezési rendszerének érintetlenül hagyása mellett, a tagállamok szabadon dönthessenek arról, kívánják-e a területükön korlátozni vagy megtiltani a GM növények termesztését. Ennek érdekében a Bizottság a 2001/18/EK irányelv ide vonatkozó módosítását, új cikkel (26b.) történő kiegészítését javasolja.

Vajon születhet-e kompromisszum ebben az Uniót erősen megosztó és a gazdasági érdekek által nagymértékben meghatározott kérdésben.

Mivel a tagállamoknak a génmódosított növények termesztése tekintetében jelenleg nincs mérlegelési jogköre, így többen közülük védzáradékokra hivatkoznak és nem a tudományos eredményekre. Hazánkra, mint az Unió tagállamára jelentős kihatással lehet a módosítás. Magyarország eddig az említett irányelv 23. cikkére hivatkozva tartott fenn moratóriumot a MON 810-es GM kukorica esetében, amelyet utoljára 2009-ben védtünk meg a Bizottság álláspontjával szemben. A módosítás az eddigi szabályozáshoz képest egységesebb keretet nyújtana az egészségügyi és környezeti kockázatok tudományos eredményeken alapuló uniós szabályozási rendszernek. Ugyanakkor nem korlátozná a GM élelmiszerek, vetőmagok és takarmányok szabad kereskedelmét. Az európai integráció hatékonyabb működését segítené elő a szubszidiaritás elvének alkalmazása a GMO-k területén is. Véleményem szerint ennek fontosságát igazolja, hogy a kérdés az emberi egészség mellett szorosan összefügg a földhasználattal, a helyi mezőgazdasági sajátosságokkal és a környezeti értékekkel. Mindezek védelmét hangsúlyozza az Alaptörvényünk XX. cikke, amely a *genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdaság* igényét fogalmazza meg. A hazai fajta elismerési eljárási rendszer is további szigorítások felé mutat, egyre inkább igyekszik eleget tenni a fogyasztói elvárásoknak, amely a jó kormányzás egyik fontos ismérve. Az javaslatcsomag elfogadása esetén hazánk stabilabb alapokra helyezhetné mezőgazdaságunk génszennyezéstől való védelmét.

Ki szeretném emelni a jelenlegi joggyakorlatból az *Európai Unió Bíróságának C-442/09 sz. ügyben hozott ítéletét*. Ez rávilágít arra, - éppen a MON 810-es kukorica kapcsán - hogy a GM növényekkel való egymás mellett élés a mezőgazdasági gyakorlatban lényegében kivitelezhetetlen és hatalmas gazdasági veszteséget okoz a gazdálkodóknak és az államnak.

Véleményem szerint az új politikai megközelítés fő célja, hogy egyensúlyt teremtsen az Unió szabályozási rendszere és a tagállamok döntési szabadsága között. Jelenleg is fontos szerepet tölt be az *ECoB*, amely a tagállamokkal együtt dolgozza ki a koegzisztencia leghatékonyabb gyakorlati megoldásait, valamint a *COEX-NET hálózati csoport*, amely az információk áramlását segíti elő a tagállamok és a Bizottság között. A már meglévő intézményrendszer hatékonyabbá tételét szolgálná a tagállamok nagyobb mértékű bevonása az EFSA tudományos kockázateértékelési eljárásába. Így az egyes régiók speciális környezetvédelmi igényei eredményesebb képviselést nyernének.

Megállapítható tehát, hogy a 2001/18/EK irányelv módosításának kérdése napjaink egyik fontos kodifikációs kihívása, uniós és tagállami szinten egyaránt.